ja et võimalikku vee koostise ja omaduste muutumist jälgida ja mittesoovitavas suunas muutumise algamise korral õigel ajal võiks võtta tarvitusele vajalisi abinõusid.

Meltsiallika veele lähim oma koostiselt on mainitud 5 veest Ratsarügemendi kaevu vesi nn. Ressursi aias, mäel Meltsiallika läheduses. Kuiv-jäänus kõikus 360 ja 650 mg vahel, kloori hulk 26 ja 36 mg vahel, üldkaredus 17,4 ja 23,8 saksa kraadi vahel, hapendumus 1,1 ja 2,9 mg hapniku vahel. Želatiin-söötmel kasvatades leiti 11—410 bakteeri 1 cm^3 vees ja agar-söötmel 3—30, coli-tiiter oli 50—200 cm^3, üks kord — vististi väliseil põhjusil — 1 cm^3. Kaevu suurt sügavust arvesse võttes võiks vesi olla täiesti bakteeri-vaba; võib-olla on leitud bakteerid pärit ülemistest kaevu-osadest. Orgaaniliste ainete lammutusprodukte — ammoniaaki ja sapeetrishapet — leidus Ratsarügemendi kaevu vees ainult jälgedena, üks kord, nimelt 30. V 1928. Selle kaevu vett tuleks siiski süstemaatiliselt uurida ja ta ümbrust reostamise eest — on sääl ju suur hulk hobuseid — kaitsta. 19. V 1930 võetud veeproovis oli kuiv-jäänust 458,4 mg, selle kadu kuumutamisel 196 mg, ja salpeeterhapet 29,0 mg.

Järgmiseks oma koostiselt Meltsiallika veele lähedaseks osutus Maarja kalmistu kaevu vesi, milles kuiv-jäänus kõikus 260 ja 500 mg, üldkaredus 15,8 ja 18,7 saksa kraadi vahel, kloori 14 ja 22 mg vahel, hapendumus 1,2 ja 2,3 mg O_2 vahel; želatiin-söötmel kasvatades leiti 1 cm^3 vees 45—235 bakteeri, agar-söötmel 4—44 bakteeri; coli-tiiter kõikus 1 ja 200 cm^3 vahel. Ammoniaaki ei leidunud 6 korda, leidus aga kord, nimelt 30. V 1928, 0,4 mg 1 liitris vees; salpeetrishapet ei leidunud 5 korda, leidus jälgedena 2 korda, nimelt 5. III 1927 ja 30. V 1928. Pudeli põhja settis veidi sadet; rauahapendit leidus kord 0,5 mg. Huvitav nähe on see, et kalmistu kaevu vesi, kus põhjavesi järelikult aja jooksul on reostunud rohkem, oma koostiselt on parem kui paljude kaevude vesi linna õuedes. Sama nähet leidis dr. S. S. Orloff, uurides möödunud sajandi 90-aastail enne veevärgi ehitamist Moskva ja tema kalmistute kaevude vesi.

Narva uuli maja nr. 104 kaevu vesi osutus talvel 1927 ja kevadel 1928 umbes 1½ korda rikkamaks kuiv-jäänuse suhtes, üldkaredus kõikus 25,1 ja 33,0 saksa kraadi vahel, kloori hulk 32 ja 46 mg vahel, rauahapend 0 ja 2 mg vahel, ammoniaaki leidus 0—0,8 mg ja salpeetrishapet 0—0,8 mg vahel, kuna ka lõhn ja maitse polnud hää ja bakteeride hulk 1 kuupsentimeetris vees oli õige suur — kõikudes 1927. a. 90—1896 ja 1928. a. 230—8460 želatiin-söötmel ja 50—3300 agar-söötmel; coli-tiiter kõikus 1—100 cm^3. 19. V 1930 võetud veeproovis oli kuiv-jäänust 606,2 mg, selle kadu 374 mg; salpeeterhapet 35 mg.

Puiestee uuli 60/62 maja kaevu vesi näitas järgmisi omadusi: kuiv-jäänus ehk lahustunud olluste hulk kõikus 480—940 mg, karedus 27,8—32,9 saksa kraadi vahel, kloor 34—54 mg vahel, bakteeride hulk želatiin-söötmel 11—450 vahel; orgaaniliste ainete hapendumus 2,2—4,9 mg O_2 vahel; ammoniaaki leidus 4 proovis, nim. juunis ja augustis 1927. a. (jäljed ja 0,1 mg) ning mais ja augustis 1928. a. (0,3 ja 0,1 mg), salpeetrishapet ei leidunud, rauahapendit leidus 2 korda (jäljed

Tartu I, lk. 335